

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esî Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demaneti'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru fiesco care publicati-
une separate. In Loculu deschisu
20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Sediintia Redactorului:

si

Cancelaria Redactiunii:

e in

Strada Morarilor Nr. 13.

Articole nefrancate nu se voru

decutu numai de la corespun-

deri regulari ai „Federatiunii“

Articole tramisi si nepublicati se

voru arde.

Invitare de prenumeratiune

la

FEDERATIUNEA

pre patrariulu IV (opt.—dec.) 1868.

Apropiandu-se inceputulu patrariului IV

(opt.) a. c., rogâmu de tempuriu pre p. t.

scriitorii de a avè acestu diurnalu, sè bine-

lescesca a grabi cu prenumeratiunea, pentru

ade o parte sè ne scimù orientà in privin-

ta nrului esemplarielor ce vomu avè a ti-

pari, era de alta parte sè potemu inincun-

urà ori-ce neregularitate in speduirea diur-

nalului. Totu-deodata rogâmu pre acci p. t.

omni, cari sunt in restantia cu pretulu de

prenumeratiune, si alu caroru numeru este

am marisioru, sè nu indardia a-si rafuì so-

telete, ca sè nu ni sè mai adauga greutàtìle

d'in acèsta parte.

Conditiiunile de prenumeratiune, rema-

nu cele d'in fruntea diurnalului.

Redactiunea.

Pest'a, 26 sept. 8 opt. 1868.

„Gazet'a de Madridu“ publica protestulu reginci Isabel'a, de care amu amintitu in numerulu trecut. Caprinsulu si limbagiulu protestatiunei cu greu voru potè face reginei ore-care sierbitiu. Regin'a acusa carin'a si armat'a, cã au frantu credinti'a jurata comnitorului, si in rescolla unanima a intregi natiuni regin'a nu vede alt'a, de cãtu efeptulu unei reactiuni fortiate. Cãtra finea protestulu regin'a se provoca la sentiulu dinasticu alu natiunei, si spera, s' avintele ei voru aflà resunetulu doritu in tote simbele spaniolilor.

Intr'aceea junt'a natiunala s'a constituitu definitivu in Madridu, si, pre cum se vede, nu se va ocupà prè multu cu planurile reginei, despre care se dice, cã aru avè de cugetu a renuntia in favorea lui Carolu VII. Generalulu Prim inca n'a sositu in Madridu, unde junt'a si comitetele poporale facu pregatiri pompose pentru primirea lui, radica arcuri de triumfu, arangieza festivitatì poporale si altele.

In Itali'a scirile despre rescolla spaniola au fostu primite cu multa bucuria; afara de partid'a electorala toti nutrescu dorintiele cele mai ferbinti pentru succederea revolutiunii si pentru pefugarea burbonilor de pre peninsul'a Iberica. Insa-si „Nazione“, organulu partitei moderate, manifesteza pre fatia aced' dorintie si si-gratuleza vediendu, cã evenimentele comproma sperantiele liberalilor. Membrii ambasaderi spaniole d'in Florenti'a asecurau in publicu, cã se indoiescu nici pre unu momentu despre resultulu insurectiunii, si accepta numai seirea, cã regin'a parasitu pamentulu Spaniei, pentru ca sè se dechiare pentru ordinea noua. Circurile politice d'in Florenti'a ventileza candidatur'a ducelui de Aosta pentru tronulu spaniolu, ceea ce se adeveresce cãtu-va si prin scirile ulterioari despre planurile partitei monarceice.

„In redesceptarea Spaniei, dice „Nazione“, vede-mu unu avantaju mare pentru Itali'a. Era unu poporu de ras'a latina, care se abate la calea progresulu, care pana acum i-erà inchisa. Dèe ceriulu, ca Spani'a in renascerea sa sè scia imità sublimulu

esemplu, ce lu-a datu Itali'a Europei in anii 1859 si 1860. Barbatii, cari stau provisorice in fruntea intereselor Iberiei, sè nu uite, cã unu guvern, a carui infiintare are sè o consacre votulu universalu, nu se fundeza prin fortia. Aduca-si a minte acei barbati, cã miscamentulu aplaudatu de intreg'a Europa democratica, va fi cu atãtu mai fructiferu pentru libertate, cu cãtu nu se va dimitte la fapte de resbunare si la represalie. Sè nu imiteze pre cei, ce i-au invinsu, si sè nu si-consantiesca poterea prin scene de sange, in cari se delectau burbonii, dupa ce invinsera numerozele revolte, caroru au fostu espusi in tempulu d'in urma. Arete acei barbati, cã Spani'a renascuta, ca si sor'a ei Itali'a, e pemnulu bunei ordini si garanti'a pazei in Europ'a. Sub aceste conditiiuni revolutiunea de acum pote avè una influentia mare nu numai a supr'a viitorului lumii nostre vechie si a supr'a civilizatiunei generale.“

Prin cercurile politice d'in Florenti'a se afirma, cã evenimentele d'in Spani'a voru determinà guvernulu francesu, sè si modifice politic'a sa fatia cu Itali'a si sè-i faca concesii. Se pare, cã ambasador'a d'in Parisu a comunicatu contelui Menabrea nescari sciri positive in asta privintia, si cã in urmarea acestoru-a ministrulu presiedinte italianu va intreprinde una caletoria la Parisu, spre a inchiaia una conventiune noua si mai favorabila pentru Itali'a.

Prusi'a, ca poterea presiediala in confederatiunea nordica, va recunoscè fãra indoieia guvernulu nou d'in Spani'a. Ideele tempului nou au facutu sè progreseze chiaru si feudalii prusiani, cari mai nainte se luptau cavalerescu pentru Don Carlos. Dreptulu natiunilor, de a decide despre sine inse-si, a ajunsu la valoare si in Prusi'a, de candu acestu imperiu se vede constrinsu a se provocà insu-si la atare dreptu.

Diurnalu „Times“ amintescè cu unu feliu de sarcasmu intentiunea papei de a invità la conciliulu ecumenicu pre protestantii Angliei si ai altoru tiere. Este prè frumosu — dice acestu diariu, — cã pap'a, in adversitatile sale, cugeta si la binele altor'a Poterea lui lumesca este amenintata de italieni, Austri'a l'a parasitu, si asta-di are inca a deplange resturnarea tronulu ispaniolu, tronulu catolicu. Pre langa tote aceste nenorociri, pap'a cugeta la acei-a, cari l'au parasitu de multu. Lucru curiosu! Ce aru dice ispaniolii, candu Isabel'a i-ar' provocà, ca sè i-se supuna era-si, si ea, d'in partea sa, s'ar' obligà a sustienè acel'a-si modu de guvernare, care i restornà tronulu? De siguru, ispaniolii o-aru compatimì. Angli'a s'a sentitu, in decursu de trei sute de ani, forte bine fãra de pap'a; cei-a-l-alti protestanti inca se sentiescu totu a sè de bine. Deci pap'a pote fi pregatitu, cã invitarea sa amicabile va fi respinsa. Se pote, ritualistii se voru presintà la conciliu, inse Angli'a renuncia cu tota volia de ei. Ce ar' dice pap'a, candu Angli'a l'ar' provocà, sã fia protestantu bunu?

Dieta Ungariei.

Siedinti'a d'in 7 optovre a casei deputatiloru.

Presiedinte: Car. Szentiványi; notariu: Sand. Bujanovics, ministri: Balt. Horváth, b. Eötvös, St. Gorove, b. Wenckheim si c. Mikó.

Dupa autenticarea protocolulu siedintiei d'in urma, presiedintele anuncia, cã maj. sa primi prè gratiosu salutãrile, tramise de amba casele dietei ung., cu ocaziunea onomastecei sale, mai departe — cã reprezentantele de la Siemnitiu Iosifu Prugberger findu denumitu directoru erarialu in Marmati'a, si-depune mandatulu de deputatu. Se va face alegere noua in loculu lui. Apoi se presinta petitiunila incurse, intr' aceste: a comunitatii comitatulu Crasn'a, si a Iasigiloru, cari spriginescu dorintia hajdudoroghiiloru pentru infiintarea unui episcopatu magiaru.

B. Rudics presinta petitiunea docentiloru d'in cotelu Baci, insocita de mai multe observatiuni privitorie la proiectulu de lege despre invetiamentulu poporalu.

Lud. Horváth cetesce raportulu comisiunii juridice despre liniamentele principali ale regulamentulu procesualu. — Se va tipari, impartì intro deputati si apoi se va pertratà in sectiuni.

C. Ged. Ráda y presinta proiectulu impacatiunii croato-magiare si alu rescumperãrii diecimeloru (estu d'in urma cu pucina modificatiune), ambe primite de cas'a magnatiloru.

Primirea celui d'antãiu se ià spre sciintia, celu d'in urma se va tipari si pune la ordenea d'ilei.

Antonu Zichy raporta d'in partea comisiunii centrali despre dessarcinarea urbarialeloru d'in fondulu tierei. — Se pune la ordenea d'ilei pre siedinti'a de poimane (9 opt.)

Nefindu alte objete la ordene, siedinti'a se inchiaia.

Congresulu natiunala basericescu romanu.

Siedinti'a a dou'a d'in 17/29 sept.

Se cetesce protocolulu siedintiei precedinti si dupa putiene modificari se autentica.

Sig. Borlea face observarea, cã dupa ce in protocoalele parlamentarie nu se punu titularele, sè nu se puna nici titulu de domnu. La acèsta reflecteaza dep. Dr. Maniu, cã pentru istoria, si in fine si pentru deosebirea unoru deputati, cari au mai unulu si acel'a-si nume, inca e de lipsa a se intrebuintia caracterele spre distingere.

Dlu Dr. Glodariu, observa, cã sè se sterga tote titularele, si sè se accepteze numai numirea de „parinte.“ Nefindu propunerea acèsta de nimenea spriginita, remane delaturata.

Dlu Macelariu face observarea, cã s'a titulatu in protocolu, cã e in pensiuene, ceea ce in adeveru nu e.

In fine presied. reasuma observãrile facute la protocolu si dice, cã pentru istoria sè se puna si titularele de asta data, era pre viitoriu numai obiectulu sè se amintescu.

Rotariu, vice-colonelu, face aretare, prin o depezia, cã deocamdata este impedeatu, de a veni la congresu.

Teodoru Serbu, vice-notariu comitatensu, Moise Lazaru protopresbiteru, Petru Rosica, senatoru, Filipu Pascu, asessoru comitatensu, Nicolae Gaetanu si-predau credentiunalele si neafiandu-se vre o greutate, toti 5 se verifica.

Iulianu Ianculescu referescè despre alegerea d'in III'a si propune, cã acèsta alegere sè se dechiare de nulificata si spre efeptuirea unei noue alegeri sè se recerce consistoriulu arceidiececanu.

Metianu relatiuneza despre alegerea d'in Chisineu, dieces'a Aradului, opiniunandu, ca Mihailu Nicora sè se dechiare de verificatu.

Nicolae Popea relatiuneza si cetesce regulamentulu provisoriu ca proiectu d'in § in § si se primesce cu modificãri facute de comisiune si cu unele facute in congresu.

La § 20 d'in proiectulu de regulamentu:

Borlea propune, ca in rendulu alu 3-lea sè se dica „votare nominale seu secreta.“

Alduleanu se dechiara in contra' acestei pareri, cã-ci deca s'aru primi votarea secreta, atunci s'aru perde cea mai mare parte d'in tempu cu votare secreta, si pentru cã cuprinde in sine unu ce, ca candu s'aru aflà unii membri, caroru le-ar' lipsi curagiulu, sè vorbesca publice.

Radulescu: Eu rogu pre dlu dep. Alduleanu, sè nu presupuna, in casulu acel'a, candu 20 membri voru cere votare secreta, cã acei-a nu aru avè curagiulu sè voteze nominalu. Eu suntu pentru votulu minoritatii.

Ioanovicu: Motiunea dlui dep. Borlea, dupa parerea mea, nu coresponde principiulu si vietiei parlamentarie.

In tote parlamentele este introdusa votisarea cea mai scurta priu radicare si siedere.

Deca cine-va este membru congresuale, atunci sè aiba si curagiulu, a-si esprime publice opiniunea lui si a votà pre fatia pentru ea, si sè primesca si responsabilitatea inaintea publiculu si alegatoriloru sèi.

Macelariu: Eu inca amu fostu de parerea minoritatii, ca sè se departeze tota umbr'a, ca cum ar' fi influentia parerea unui membru.

Obiectiunea, cã perdemu tempu multu, candu s'aru face propunere de 20 membri pentru votare secreta, nu are locu. Eu credu, cã nu se pote presu-

pune asià ce-va; era tocma d'in contra amu perde tempu mai multu. Despre curagiu nu voui sê vorbescu nimic'a, cã-cu trebuie ori si care d'intre noi sê-si arete curagiulu sêu la tota impregiurarea (asià este) de-si totu-de-un'a nu este consultu.

Sau dîsu, cã noi de aceea votisãmu pre fatia, ca sê veda lumea, cã cum au votisatu tramisii la congressu si dupa acêst'a sê-i judece.

Eu credu, cã decisiunile nostre aduse sê judeca dupa majoritatea congressului.

G a l u pledeza pentru Marienescu, contra propunerii comisiunii.

Propunerea comisiunii se primesce.

Siedintia a III in 18/30. Se verifica protocolulu cu unele modificãri neinsemnate.

Presedintele pune la ordinea d'flei proiectulu pentru organizarea mitropoliei. Ianculescu ia cuvintulu si se adreseza cãtra congressu in urmatoriulu modu :

Maritu congressu! Congressulu presinte, pre l'nga organizatiunea basericee nostre, are a vindecã si ranele in privintia miserei stãri a preotimii nostre. Eu mi-i eu libertatea a interpelã presidiulu, cã are de cugetu, ca in deursulu sesiunii acestui congressu sê presinte unu proiectu pentru imbunetãrea stãrii preotiloru?

Presedintele :

Convingerea mea este, cã proiectulu acêst'a pana atunci nu-lu pote luã congressulu la ordinea d'flei, pana candu respectivii nu se voru ascultã a sup'ra lipseloru existintiei loru. Declaru in capetu pre scurtu, cã pana atunci, pana pãrtile Mitropoliei constituve adeca: parociele, protopresbiteratele, eparciele, metropoli'a in sa-si si congressulu nu se voru organiza, nu pote fi vorb'a despre unu atare proiectu.

Asià dara sê lasãmu lucrulu acêst'a sê merge pre calea sa, ca in fia-care parocia sê se adune in sinode, si acolo se debata starea si subsistintia loru. De acolo sê merge parerile la sinodulu protopopescu, unde recensurandu-se se voru tramite la sinodulu eparcialu, si apoi de la sinodulu eparcialu va capetã congressulu, ca foru supremu, materialulu recerutu, si atunci va potè aduce otarire.

Ianculescu: Mi retienu dreptulu a face motiune in privintia acêst'a.

Presedintele: La ordinea d'flei este proiectulu pentru organizarea metropoliei. Mai inainte de tote, me rogu sê-mi dati voia a me declarã serbatoresce in privintia punctulu meu de manecare in acestu proiectu. Primiti Dloru, ve rogu odata pentru totu-de-un'a, afidarea si convingerea aceea, cã pre mine in elaborarea acestui opu m'a condusu, si credeti-mi, nu alt'a tendintia nici altu cugetu m'a povatiuitu, fãra numai sentintia cea mare, santa, liberala si basata pre canone, care s'au enunciatu inainte de acêst'a cu vre-o 600 de ani de canonistulu celu mare in Biserica nostra: cã fia-care preotu este detoriu a ascultã pre Episcopulu sêu in privintia promovarei la o trepta mai innalta, inse deca preotulu nu asculta, atunci cade si d'in trept'a cea mai mica. Acêst'a o dîce Valsamonu, celu mai renumitu canonistu.

Si asià unde ati avè o nemultiamire in acestu proiectu, sê nu me osanditi, ci sê luati cartea, s'o deschideti, ca sê ve convingeti, cã ore este volnicia, dictatura, octroarea sêu ascultarea de canone, si luarea in privintia a auctoritatii si dignitatii canoneloru?

Si deca ve va fi voi'a Dloru, sê dati proiectulu acêst'a alu meu unei comisiunii spre pertractare, atunci eu, deca voiu fi pofitu, totu-de-un'a voiu dà deslucire.

Aceste-a avendu-le pre sufletulu meu vi le impartasiescu, ca toti sê ve poteti dà parerea a sup'ra elaboratulu meu dupa propriile convictiuni; dar' eu nu voui fi povatiuitu de nici o idea de predilectiune, ci numai si numai de canonele positive. — (Sê trãiesca!)

Ioanovicu citeza d'in regulamentulu pentru afacerile interne §. 9. dupa care in casuri mai momentose numerulu membriloru de comisiune se pote inmulti si fiindu cã proiectulu d'in cestiune despre organizarea Mitropoliei nostre este de cea mai mare momentuositate, propune, ca congressulu sê emita o comisiune cãtu de numerosa, care sê-si dèe parerea, despre proiectu.

Ca membri ai comisiunii se propunu :

Alduleanu, Branu de Lemény, Puscariu, Popea. Hanni'a, Metianu, Piposiu, Macelariu, Hodosiu, Mironu Romanu, Bic'a, Ratiu, Popovicu, Antoniu Mocioni, Cermena, Alesandru Mocioni, Babesiu Cosma, Iaonovicu, Fauru, Dr. Maniu, Pascu, Ianculescu, Seracinu, Popovicu Ioanu si Pestanu. Membrii propusi pentru comisiune se primescu.

Manu: Onor. Congressu! Intre agendele principale ale acestui congressu cea mai urgenta e regularea afaceriloru purcese d'in despartirea Ierarchiei romane de cea serbesca. Intru acestea vinu mai antãiu comunele amestecate, cari si pana asta-di stau sub jurisdicțiunea ierarchiei serbesce. Toti acesti frati nu potu gustã d'in bunteatea, ca sê fia alesi, sperãmu inse cã acêst'a cestiune se va deslegã pre viitoriu. Cestiunea

care provine d'in despartirea ierarchiei nostre de cea serbesca privitoria la averea bisericesca, fondatiunala si la manastiri este de mare importantia. Articululu de lege XI, care cu referintia la metropoli'a nostra s'a adusu in diet'a d'in Pest'a si anume § 8 d'in acestu articulu este celu mai vatematoriu pentru noi, pentru cã a lasatu nedeslegata acêst'a cestiune si ne-au indreptatu pre calea legala. In acestu paragrafu se dîce, cumca caus'a comunitãtiloru mestecate sê se deslege prin impaciure reciproca. — Daca d'in partea congressului nu s'aru potè aduce o impaciure, atunci partea neindestulita trebuie sê puerda pre calea legii. Noi in comisiunea alesa nu suntemu impededati, ca sê ne dãm parerile asup'ra acêstei cestiuni si sê o tractãm de una cestiune urgente, asià dara propunu esmiterea unei comisiunii constatoria d'in 9 membri, cari sê se ocupe cu pertractarea acêstei cestiuni si sê propuna unu proiectu congressului in privintia acêst'a. (Se primesce.)

Dr. Glodariu face mentiune de amestecurile Ministeriului in afacerile mitropoliei si propune, sê se faca unu memorandum, ca pre viitoriu sê se ocolesca atari amestecuri.

Dupa pauza de unu ¼ de ora presedintele face cunoscutu congressului combinatiunea in privintia membriloru, ce sunt de a se alege in comisiunea, care sê elaboreze unu proiectu privitoriu la pretensiunile Romaniloru fatia cu comunele amestecate cu serbi si fatia cu fondurile si manastirile, si propune de membri acêstei comisiunii pre Ioanovicu, Babesiu, Romanu, Dimitrieviciu, Pascu, Maniu si Ianculescu. Presidiulu se ofere a servi comisiunii cu actele sinodali d'in 1864.

Macelariu face motiune, si roga pre presidiu pentru propunerea de membri a unei comisiunii luterane, carea sê fia totu-de-odata comisiune petitiunaria. Presedintele propune spre primire predomni deputati: Ianculescu, Stanu, Popovicu, Bonciu, Filipescu, Nicora si Rosiescu.

Ionescu: Onoratu Congressu! in sfer'a activitatii congressului nostru nu vinu numai lucruri economice de a se pertractã, ci si lucruri de judecatoria, precum sunt cauzele divortiale si disciplinare. Eu amu cetitu proiectulu acêst'a si nu vedu intr'insulu nici o dispusetiune, cã dupa ce procedura au sê se decida cauzele divortiale si disciplinare. — In totu proiectulu acêst'a nu afu nici o lege si nici o procedura in privintia instantieloru, cari au sê judece a sup'ra cauzeloru divortiale si disciplinare. Procedura pentru cauzele divortiale in Trannia este diferita de procedura d'in Banatu si Ungaria. In Trannia sunt ca prima instantia scaunele protopopesce. In Ungaria si Banatu scaunulu consistoriale. Aceste procedure sunt remase de la ierarcia serbesca si se bazeze pre usu. De buna sema de aici inainte trebuie sê se faca o unitate intre aceste procedure si pentru tota ierarcia sê fia asemenea numai o lege. Materialulu acêstei procedure se afla in santele canone. Eu sum de parere, ca comisiunea de 27 membri, care este insarcinata cu elaborarea pentru organizarea metropoliei, totu-odata sê esmita d'in sinulu ei o comisiune juridica, care sê elaboreze unu proiectu de procedura pentru trebile divortiale si disciplinari pentru tota ierarcia.

Pentru scrisorile, cari se schimba in procesele divortiale, precum este respunsulu, replica si celelalte, n'avemu in procedura de pana acum nici o dispusetiune; asià este si in privintia ascultãriloru marturiloru. Totu asià este si in caus'a disciplinarii. — Preotii se judeca si se delaturã d'in functiune si nu se scie, dupa ce lege. Asià dara eu propunu, ca sê se alega d'in comisiunea esmita pentru elaborarea proiectulu privitoriu la organizatiunea metropoliei nostre o alta comisiune juridica, ca sê elaboreze unu proiectu de procedura pentru dreptulu divortiale si disciplinariu.

Pres.: Eu vreu sê dau o mica deslucire in privintia acêst'a. Dlu dep. Ionescu a avutu totu dreptulu candu a facutu propunerea sa, pentru cã in adeveru in Ungaria pre vremea aceea, pana a fostu Romanii sub metropoli'a serbesca, a existatu o sistema consistoriala, care a trecut prin traditiune. Acêst'a sistema a fostu compusa d'in partea unui mirenu romanu si firesce dupa Verböcz. Nu e dara mirare, daca asta-di unu membru alu congressului natiunali nu se pote multiam cu acêst'a sistema, ci i-si iã refugiu la sciintia juridice d'in afara. Eu inse rogu pre dlu deputatu Ioanescu, ca sê nu parasesca si in privintia acêst'a terenulu bisericescu, terenulu codificãrii s. canone, cã-cu pre terenulu acêst'a va aflã un'a mai desevirsita legislatiune, decãtu pre partea d'in afara. Codificatiunea acêst'a cuprinde in sine tote de la Alfa pana la Omega. Candu se intempla vre o diferentia intre doi preoti, atunci preotii sê merge la Epp. si sê-si spuna, ca sê le dèe voi'a a-si alege pre unu judecatoriu, si judecandu-i acêst'a, se voru tienè de judecata. In privintia competintiei inca se afla in canone dispusetiuni prescise, asià dara n'avemu a deduce codificatiunea de la Verböczy, ori de la alta codificatiune. In privintia procedurii in cauzele divortiale inca afla-

mu in canone dispusetiuni, in cãtu si procedura protocolaria este iertata, si indigitata la pãrtile mai serace, cari nu potu plati scrisorile recerute. Mai de parte in privintia ordinei instantieloru este de lipsã sê se stabileasca 3 instantie si pentru Mitropoli'a, adeca: antai'a instantia, scaunulu protopopescu, a dou'a scaunulu epescu si a trei'a scaunulu mitropolitanu. Asià dara consistoriulu episcopescu in cauzele matrimoniale este a II si ultim'a instantia. In alte casuri inse consistoriulu episcopescu este, precum in casu de escesu alu unui preotu, I. Instantia, si consistoriulu mitropolitanu a II si ultim'a instantia. In casuri de certa intre episcopi este consistoriulu mitropolitanu I si ultim'a instantia. — Eu ve marturisescu, cã candu mi vinu inainte procese a sup'ra unu preotu pentru cunune clandestine, ca sê nu mi se dîca, cã eu sum prea aspru, le dau indereptu spre judecare la scaunulu protopopescu, si apoi sê vedu cã cum de aspru lu-judeca (ilaritate.) Totu-de-un'a se osandesce respectivulu la casare si numai consistoriulu episcopescu mai intrevine in caus'a acêst'a.

Dupa acêst'a s'a primitu alegerea unei comisiunii speciale.

Macelariu face propunerea, ca sê se amène alegerea acêstei comisiunii pre mane (Se primesce.)

„Tel. Rom.“

Sabiuu, 1 oct. 1868.

Domnule Redactoru! Nu potu resiste dorulu de a va comunicã unele liniamente d'in activitatea congressului natiunali basericescu, de la deschiderea lui pana asta-di.

Asistandu, de-si ca nechiamatu, la tote siedintiele acestui congressu, mi am facutu o icona atãtu despre barbatii d'in cari este constituitu cãtu si despre obiectele indeplinite pana acum.

Cu deosebi este memorabila una parte a cuventulu de deschidere, unde se dîce, cã tota responsabilitatea va cadè de inainte aici a sup'ra congressului pentru tote lucrãrile ce va sã decida. Intr' adeveru, nici nu pote fi altmentrelea, si cei competentii n'au decãtu a tienè sema ca sê nu fia indusi in rãtãciro atunci candu voru avè a decide dupa consciintia si convingerea loru libera, in sensulu dreptulu si autonomiei basericee nostre natiunali. Barbatii congressului nostru basericescu nu trebuie sê perda dara d'in vedere, cã singuru congressulu este chiamatu a dispune a sup'ra toturoru cestiuniloru vitali ce privescu pre baserica nostra natiunala.

Lucrãrile de pana acum nu ni presinta decãtu inceputulu activitatii congressului. Singurulu rezultat este esmiterea de comisiuni pentru cercetarea si propunerea a sup'ra unor si altoru regulaminte, cum este celu capitalu pentru organizarea trebiloru basericesce, scolari si fundatiunali; apoi asta-di unulu mai insemnatu, pentru compunerea de gravaminele ce congressulu afla in proiectulu de lege facutu de ministeriulu culteloru in materi'a organizarei scoleloru populare, proiectu, pre care l'am veditu combatutu chiaru in diet'a Ungariei cu esacerbare.

Seriosu respectu merita frumos'a inteligentia d'in casu este compusu congressulu. Este o bucuria a vedè adunatu la unu locu, intr'unu numeru insemnatu, atãte capacitãti excellente. Ace'a ce ne supera inse, este, cã unii si altii au presinsu, ca in compunerea protocolulu sê se scoria, pre langa numele membriloru, tote titlurile oficiali si neoficiali, fãra de cari li-e frica, pre semne, sê nu pierda d'in respectulu ce pote li detorescu cei cu mai putiene titluri de functiuni. Ei! n'amu ajunsu inca la perfectiunea, ca sê fimu omeni meritati si fãra asemeni distinctiuni, si nenorocirea este cu atãtu mai mare, cu cãtu titlurile pretinse sunt mai inalte si mai multe! Acêst'a cestiune inse o va deslegã tempulu si lips'a de ambitiune. Superarea, ce ni-o casionã titlurile, treca duca-se: este inse o adevrata mirare, ba dorere nespusa, candu unu membru alu congressului, pre carele lu-spunemu cu numele, ca alegatorii lui sê-lu cunosca, notariulu satescu, Ioanu Bica, a tacsatu si inferatu pre poporulu romanu si prin urmare si pre alegatorii sêi, de minorenii, in fatia congressului, — da! nu ne indoimu despre ratecirea alegatoriloru d. sale, daca au sciutu si au voitu sê-lu onore cu demnitatea, ce o merita atãtu de putnu. Inse pentru acêst'a ingiosire a sa, si neci decãtu a natiunei romane, daca cum-va a vrutu sê precepta, a capetatu de la d. deputatu S. Borlea destula lectiune parlamentaria.

Este gravu, Dle Redactoru, a pune acêst'a cestiune in cunoscentia intregulu publicu, dar', credeti-mi, este peccatu a-o retacè, pentru cã cei competentii trebuie sê cunosca batjocur'a nomeritata ce li-o face alesulu loru fãra de neci un'a sfiela.

ANGLIA IN ARDELU.

Transilvania, its Products and its people; by Charles Boner; London, 1865, in 8.

The Wallachians are surrounded by, but not mixed with, the barbarians. . . .

Romanii sunt incungurati de barbãri, dar' nu amestecati cu ei. . . . GIBDON.

O carte de preste siese sute de pagine a sup'ra Transilvaniei! O carte scrisa in limb'a englesã, adeca destinata a fi egalmente citita in lumea cea vechia si in lumea cea noua! O carte ilustrata cu o

multime de gravure, colorate si necolorate, facute cu tota artea ce se poate astepta de la o oficina d'in Londra! O carte, alu carei-a autoru si-castigase de mai inainte o frumoasa reputatiune prin caletoriile sale anterioare! O carte, in fine, pre care clasic'a Germania s'a grabitu deja se o traduca, precum ni se spune, ca-ci noi insi-ne nu avuram inca ocaziunea de a capeta acesta prospeta editiune... Precum vedeti, o asemenea carte nu pote a nu cuprinde in sine multe lucruri in privint'a Romaniloru, nu pote a nu fi avantagiosa seu vatematoria pentru caus'a nostra nationala in ochii Europei si ai Americi, nu pote a nu merita o mica analize, mai cu sema asta-di, candu cestiunea Ardelului este atatu de ferbinte.

Mai inainte de tote, noi vomu marturi unu pecatu personale: ne placu Englesii, ne place literatur'a lor; ne place pana si limb'a cea rauca si desarmioniosa a acestoru falnici insulari; ne place totu ce porta pre sine caracteristiculu sigilu alu superbe Britanic; ca-ci originalitatea a fostu totu-de-un'a idolulu nostru, si prin urmare ne-ar' fi imposibile de a nu admira singur'a grupa de omeni, care nu voiesce a imita in nimic'a pe nimeni, preferindu in tote a fi ea in sa-si o individualitate separata, o nota independente in concertulu umanitati.

Asia dar', daca a fostu vre-o preventiune d'in parte-ne, luandu in mana pentru prim'a ora ultim'a opera a dlui Charles Boner, apoi acesta nu potea fi de catu numai dora absolutamente in favorea autorelui, pre care, pre langa altele, noi lu-cunoseam deja de mai inainte prin frumoasele sale scrieri despre „Creaturile codrului“ si despre „Muntii Bavariei“ si ai Tirolului, unde ne amu deprinsu a-lu vedè totu-de-un'a sub aspectulu unui profundu observatoru, alu unui spiritu rece, alu unui scriitoriu plinu de verva si de elegancia.

Caletoriulu englesu, — mi diceam eu insu-mi deschidendu cu simpatia voluminosa-i carte, — este nascutu si crescutu intr'o tiera, unde libertatea merge une ori pana la abusu, d'arn'a incetatu nici-o data, in politica, in religiune, in litere, de a fi iubita, de a fi divinitatea, de a fi in sa-si natura natunii. Unu asemenea barbatu, mai multu de catu Francusulu seu Italianulu, mai multu de catu chiar fratii nostri de unu sange, trebuiã se vina in poenele Transilvaniei, pentru ca se veda acolo cu mirare, in tota florea secolulu XIX, posteritatea antice Rome strivita in ruginite lantiuri, si apoi se strige cu indignatiune ca- tra ambele continente, d'incolo si de d'incece de Atlantic'a: sclavi'a mai esiste inca!

Dupa acestu intimu monologu de mangaiare, pentru a ave ore-cum o idea preliminarã despre contienutulu opere, noi aruncaramu cu rapeditiune, mai inainte de a aborda in sa-si lectur'a, o privire trecutoria a supr'a lungulu registru de materie, pusu la finitulu volumulu... si ve lasu a ve inchipu estrem'a-mi surprindere de a gasi acolo, sub despretiuriulu cuventu de „Wallacus“, urmatoarele conclusiuni ale autorulu:

„Romanii n'au nici o notiune de dreptu (*have no notio of right*);“

„Romanii sunt incendiari prin vocatiune (*inclined to incendiarism*);“

„Romanii sunt lacomi dupa slujbe (*their avidity for office*);“

„Romanii sunt mari telhari de cai si de vite (*great horse and cattle stealers*);“

Si altele, si altele, si altele!!

Nu-mi trebuiã de catu numai atãt'a pentru a intelege in clipa perfid'a cursa, in care a fostu prin sa bun'a credintia a autorelui, nu-mi trebuiã de catu numai atãt'a, pentru a restaura imediatamente de inaintea imaginatiunii mele, splendidele prandiuri a le magnatiloru maghiari de la Clusiu, nu-mi trebuiã de catu numai atãt'a, pentru ca in data se ajunga pana la audiulu meu, ca unu echou departatu, abilele insinuatiuni a le pastoriloru sasi de prin Bars'a, imbrobodindu calomni'a cea mai negra sub velulu candidu alu umiliatiunii evanghelice!

Si in adeveru, trecendu la capetulu opusu alu volumulu, eu gasi acolo prefa'ta cartii plina de o multime de nume nemtiesei si ungare, la adresa caror'a d. Charles Boner esprime, cu multa caldura, sentiemiintele sale de recunoscintia pentru amabilitatea, cu care acesti secolari inamici ai nationalitatii romane s'au grabitu naturalminte, de a-lu initia in misteriele Transilvaniei.

„Multiamescu dlui profesore *Enricu Finaly*, unguru de la Clusiu;“

„Multiamescu onorabilelu meu amicu Ionu *Carolu Schuller*, marele istoricu alu Sasiloru;“

„Multiamescu bar. *Blasiu Orban* Unguru;“

„Multiamescu dlui *Fredericu Mueller* sasu;“

„Multiamescu dlui *Dr. Teutsch*!“

In fati'a acestei nomenclature atatu de elocinti, noi nu mai acusatam nici de cum pre caletoriulu englesu, ci d'in contra sentimiu in fundulu animei o sincera compatimire pentru nobilulu fiu alu nobilelu Albionu, pre care unu pumnu de fanfaroni si de ipocriti au reusitu prin frase si prin bancheturi se-lu

faca unu instrumentu pasivu de minciuna si de tirania!

Articululu nostru este menitu a deschide ochii dlui Charles Boner, aretandu-i cu istoria si cu logica in mana, in ce oribile namolu de contradictiuni si de absurditati, au sciutu se-lu impinga nesce onorabili amici, in felulu lui Finaly si Schuller, Teutsch, Orban si Mueller!

„Rom.“

B. P. Hajdeu

Bugetulu anului 1869.

(Continuare).

Spese generale de administratiune. Recerintia.

Spese sanitare	559,300 fl.
Spese pentru cas'a de nascere	24,500 „
Spese pentru pruncii gasiti	10,000 „
„ „ institutulu nebuloru	191,500 „
Spese pentru securitatea publica	150,000 „
Spese pentru transportulu vagabundiloru	35,000 „
Premie pentru prinderea lotriloru	20,000 „
Premie pentru salvarea vietiei	2,500 „
Premie pentru venatulu fereloru rapitorie	6,500 „
Subventiunea teatrulu nationalu	54,000 „
Cursuri de cai	33,000 „
Ajutorarea celoru nenorociti prin calamitati elementarie	20,000 „
Spese diverse neprevedute	20,000 „
Sum'a	1,16,900 fl.

Spese sanitare.

1. Spese pentru grigirea morbosiloru	499,354 „
2. „ „ vacinare	40,000 „
3. Pausialulu speseloru la epidemie seu alte cause extraordinarie	10,000 „
4. Consiliulu sanitariu	10,000 „
Sum'a	559,354 fl.
Sum'a rotunda	559,000 „

Spese pentru cas'a de nascere.

Pentru individi grigiti in case de nascere d'in strainetate	12,000 fl.
Pausialu stipulatu pentru institutulu de nascere d'in Clusiu	12,500 „
Sum'a	24,000 fl.

Spese pentru pruncii gasiti.

Pentru acoperirea speseloru de grigirea prunciloru gasiti, a prunciloru locati in provincie straine, si pentru sustinerea prunciloru criminalistiloru fara midiloce	10,000 „
---	----------

Spese pentru institutulu de nebuni.

Spese anuale ale institutulu provincialu de nebuni	149,500 fl.
Pentru nebunii de prin alte institute si spitale d'in tiera, si pentru cei d'in provincie straine, cari se sustienu d'in midilocele tieriei	12,000 „
Pentru cas'a de nebuni d'in Sibiu	30,000 „
Sum'a	191,500 fl.

Spese pentru securitatea publica.

Pausialu provisoriu pana la organizarea politiei de statu	150,000 fl.
Spese pentru transportulu vagabundiloru	35,000 „
Subventiunea teatrulu nationalu	54,000 „

Cursurile de cai.

Pentru cursurile d'in Pest'a	10,800 fl.
„ „ „ Clusiu	4,800 „
„ „ „ provincie	18,000 „
Sum'a	33,600 „

Pensiuni.

Recerintia.

a) Directiunea centrala	6,840 fl.
b) Pensiunile oficialiloru si ale serbitoriloru	1,500 „
c) Diregatoriile de administratiune	534,531 „
d) Tribunalele urbariale	23,037 „

e) Contabilitatea comitateloru	812 „
f) Cas'a disciplinaria d'in Pest'a	138 „
Sum'a rotunda	566,858 „
	567,000 „

Ministeriulu de interne.

Acoperire.

Ungari'a.

Sum'a pentru cumperari	1,944 fl.
Veniturile bunuriloru nemiscatorie	1,871 „
Perceptiuni diverse	500 „
Sum'a	4,315 „

Transilvani'a.

Veniturile bunuriloru nemiscatorie	510 fl.
Restituirea speseloru pentru grigirea morbosiloru	2,000 „
Restituirea speseloru de cartiru d'in veniturile gendarmeriei	8,000 „
Restituirea transporteloru	207 „
„ speseloru pentru spitalulu militariu	117 „
Restituirea computeloru si a altoru afaceri	3,000 „
Diverse	5,000 „
Sum'a rotunda	23,149 fl.
	23,000 „

Ministeriulu de interne.

B.

Recerintie extraordinarie:

Pentru solvirea oficialiloru si a personalulu de manipulariune, aplicati la fondulu pentru ajutorarea honvediloru, si pentru recerintie cancelariei	12,360 fl.
Pentru edificarea si instruirea institutulu provincialu de nebuni, pentru transportulu nebuloru d'in diferitele institute si spitale in institutulu provincialu de nebuni	145,000 „
Gendarmeria d'in Transilvani'a	439,400 „
Sum'a rotunda	596,760 fl.
	596,000 „

Ministeriulu de cultu si instructiunea publica.

A.

Recerintia ordinaria.

Directiunea centrala.

Recerintia.

Salariile oficialiloru si bani de cartiru:

Ministrulu	14,000 fl.
2 secretari de statu	14,000 „
2 consiliari ministeriali	10,200 „
12 „ de sectiune	36,800 „
1 „ „ ca secretariu presiedialu	2,900 „
13 secretari	24,900 „
12 concipisti	12,500 „
4 adiunti de conceptu	2,880 „

Contabilitatea:

1 directoru	2,400 „
6 consiliari de contabilitate	9,600 „
1 expeditoru si archivaru	1,400 „
54 oficiali de contabilitate	48,600 „
6 practicanti decontabilitate	1,800 „

Oficiulu ausiliariu ministerialu:

1 directoru	1,700 „
3 vicedirectori	3,900 „
6 oficiali ausiliari	4,920 „
Lefele sierbitoriloru	4,600 „
Relutiuni de vestiminte	640 „
Spese in oficiu, cancelaria si caletoria	31,690 „
Remuneratiuni si ajutorie	3,000 „
Arend'a casei	5,880 „
Conservarea edificieloru	100 „
Spese diverse	500 „

Pausialu pentru diurne, spese de caletorie, onorarie, si spese de manipulariune pentru conferinti'a instructiunii publice, ce se va infiinti	6,000 „
Sum'a	245,010 „
Sum'a rotunda	245,000 „

Scopuri besericesci.

Rezerntia.	
Beseric'a gr. cat.	99,605 "
" evang. de confes. august.	36,000 "
" " " elvet.	65,000 "
" gr. orient.	80,000 "
" unitaria	5,000 "
Cultulu israiltenu	5,000 "
Sum'a:	290,605 "
Sum'a rotunda:	290,000 "
(Va urmã.)	

ROMANIA.

Tragerea la semnu romana.

Nu vinu sã facu descrierea serbarei tragerei la semnu generale de la 8 septembro, nici a banchetului datu in gradin'a societãtii de arme si gimnastica d'in capitale in onorea puscasilor premiati; tote aceste festivitãti, intr'adeveru romanesce, sunt cunoscute in parte si chiaru publicate in acestu momentu. Pe langa acest'a ele se petrecura cu unu entusiasmu asiã de mare si in ele se vedã unu spirit de frãtia si in adeveru democraticu atãtu de cordialu, cã celu ce scrie aceste linii a ramasu cu impresiunea unor sentimente ce nu-i permitu a le comunica si altor'a, ci numai a le conservã in adunculu animei sale, ca o dulce suvenire a valorii si concordiei nationale; entusiasmulu celu sinceru se sente: elu inse nu se pote impartesi cu fidelitate, e mutu.

Vinu sã facu dar' numai câte-va reflesiuni a supr'a titlului acestor linii: tragerea la semnu romana. Sunt numai patru cuvinte, inse d'o elocintia forte mare; insemnetatea lor e considerabile, semnificatul fecundu si vastu, si ori-cine cugeta la ele cu anima romanesca, afla aci o fontana nesfirsita de inspiratiune si entusiasm.

Mai antãiu s'ar' potã face urmator'a intrebare: e noua acestã datina de a trage la semnu? . . . Toti sciu, cã nu, cã ea e totu asiã de vechia ca si natiunea romana. De la Traianu si pana asta-di Romanii n'au facutu altu de cãtu sã dã la semnu! Au trasu sub acelu ilustru cetatianu d'in Italic'a, sub Petru, Ionitã si Asanu; tras'au si sub Claudiu, sub Gelu si Menomoru si trasera bine acei stramosi ai nostri, cã-ci stururi de barbari picãu sub sagetile lor, periãu in Dunare si in Tisa mii de inemici si ingrasiãu Carpatii cu oseminte fãra sã potã fisã vr'o data aci larii si castrele sale; dar' eca, cã inemici multi si multu mai puternici incalca tier'a romana si atunci si datin'a daroi la semnu apare mai poterica si mai dibace si puscaii mari, ca Stefanu si Michaiu, o conducu d'in victoria in victoria, o punu pre inaltimea muntiloru si dau spre Tisa, spre Dunare si Nistru, batu la Baia si la Calugãreni, la Rusciucu si la Cetatea-Alba, tragu in tote pãrtile si inca si preste otare pana ce curatia tier'a de vrasmasi si, spre rusinea si umilirea strainiloru invasori, atingu tient'a cea mare, adeca: Romania libera d'in Tisa si pana la Mare.

Candu au mai datu la semnu Romanii dupa ace'a? — De nenumerate ori, in totu-de-una: ẽta Horea si Cosoca, ẽta Vladimirescu, eroii d'in Blasiu si d'in delulu Spirei; cu toti au trasu si au nimeritu asiã de bine, cã in câte-va minute limpedã si salvara tier'a de tote lacustele hamisite, ce ne sugeau sangele si ne dedeau dreptu recompensa fierã si veninulu.

Dar' tras'au ore Romanii numai cu pusc'a? N'au mai manuitu ei si alte arme? Si la acest'a respundu totu pretioasele relicuie a le strabuniloru nostri; ele ne spunu cã au trasu si cu pen'a, ba inca multi d'in ei maniau si pe un'a si pe alt'a cu ace'a-si maestria si dexteritate. Huru si Neculcea, Costinescii si Petru Majoru, Sincai, Urechia si alti multi, asemenea ca Cesare, cu totii trageau la semnu, si candu lasãu arm'a de focu, apucãu pre cea de pena pentru a ne spune si noue triumfurile si premiele castigate de ei si a ne transmite invetiãminte, buna-ora ca acest'a:

„Mai buna este moartea cu cinste, de cãtu vieti'a cu amar si cu ocara.“

Nu e numai atãt'a; poesi'a poporaria ne spune, cã Romanulu scie sã dã la semnu si cu vorbirea. Candu inimiculu incercã, sã treca preste otarulu moștei parintesci, atunci Romanulu i dize:

„Mai tatãre stãi, nu trece,
„Cã-ti sfãremu capulu in diece . . .“

si totu asiã le vorbesce si celoru-l-alti, fia cu cialm'a fia in-pintanati.

Va sã dica, Romanii au fostu in totu de-un'a buni tragetori la semnu si cu vorbirea si cu scrierea ca si cu pusc'a. — Cã ce e acum caracteristicu in aceste dãri la semnu, e ca in tote, existe o uniformitate absoluta, tote au acel'a-si isvoru si unu fondu cu totulu identicu. Trage Romanulu cu pusc'a, da la semnu cu vorbirea, nemesce dreptu in tianta cu pen'a si tote nu sunt decãtu determinatiuni, sãu mai bine dõsu totu atãte manifestãri ale tragerei la semnu una. — Si pentru ce si cum acest'a? Pentru cã una e si a fostu in totu-de-un'a anim'a si mintea romanesca, dupa cum numai pucinu un'a e si a fostu de apurarea tient'a si tendint'a Romaniloru, adeca: apurarea natiunitãtii si a independintiei lor.

„Rom.“

A. Vizanti.

Noutãti Straine.

ISPANIA. Regina Isabel'a si-a luat remasu de la Ispania — ma potemu dice — si de la corona Ispaniei, si fugi in Franci'a, insocita de intendantele curtii sale Marfori, — si ajungu la Biarritz, fu primita cu compatimire d'in partea familiei imperiale, care i a oferitu castelulu de Pau, unde apoi va avã tempu si ocaziune a medita despre dõs'a intieptului Solomonu: Vanitatum vanitas et omnia sunt vanitas, adeca: tote sunt trecutoria — si marirea si poterea si tirania. — „Libertã“ si „Univers“ vrãu a sei, cã caderea Isabeliei a produsu-o banii prusului si machinatiunile lui Bismarck. Inca nu scimu, cãtu pote fi adeveru d'in aceste. — Nuntiuulu apostolicu d'in Parisu este indrumatu a invita pe Isabel'a sã vina la Roma, unde o parte a Quirinalului i se va dã spre dispușetiune. Nuntiuulu d'in Madridu este rechiamatu. — Consululu spaniolu d'in Viena si-a inchisu cancelariile.

Burs'a parisiãna inca serbeza triumfulu revolutiunii spanioliloru, urcandu pretiuulu papireloru spanioli; — pentru cã Ispania condusa de unu guvernulu bine voituriu pote sã ocupe unu locu importantu intre statele inãintate in economia si comericiu.

Acum vine la intrebare, cã cine va deveni conducatoriu alu destinelor popululu spaniolu?

Parerile sunt diferite, coniepturile su-multe. Unu telegramu alu diur. „Times“ dice, cã Prim si Serrano consimtu, si voiescu alegerea regelu portugalu de rege alu Ispaniei, cã-ci astu-felu s'ar' realisã un'a d'in cele mai fierbinti dorintie ale poporulu peninsulei iberice: unirea fratiloru. „Presse“ fran. afla, cã o parte a guvernulu provisoriu ar' dorã alegerea contelui Montemolin. Totu foia mentionata ni spune, cã regele (barbatulu Isabeliei) ar' fi presintatu reginei actulu de abdicere in favorulu principelui de Asturia pentru a lu-suscrie, si decum-va intendantele curtii Marfori, marchisulu Loja si parintele Claret nu se opuneãu, l'ar' fi si suscrisu.

„Monde“ aduce unu articlu cãtu se pote mai ultramontanu, ma potemu dice comicu, despre revolutiunea spaniola; vomu estrage d'in elu câte-va pasuri, ca sã vedã cetitoriuulu, ce idei scintite sustiene ultramontanismulu in orbi'a sa: „Revolutiunea spaniola este una intriga revolutiunaria, a carei-a fire ajungu in Franci'a, Prussia, Italia, Angli'a ma si pana in Russia. Acest'a este scen'a prima a dramei grandioase, care va costã Europei forte multu, — acest'a este una d'intre intreprinderile de resbunare si actiunile ambitioase ale republicaniloru. Prim s'apropia pre de o parte cãtra Mazzini, pre de alt'a da mana cu principele Montpensier, si Bismarck cu Ratazzi si Orlenistii tiesu la comploturi, pentru ca sã aduca pe Franci'a in confusiune cãtu se pote mai mare, si astu-felu sã faca unu cãșigu cãtu mai bunu nu numai in favorulu sãu si alu aliatiloru sãi, ci si pre sãm'a companionului sãu de la Nordu. Decumva rebelii spanioli voru fi invingutori (au triumfatu deja!), atunci Rom'a va fi prim'a victimã a rebeliloru italiani, si Franci'a se va revoltã in numele libertãtii. . . Decumva Napoleonu nu se va folosi de ocaziunea favoritoria pentru a reinproșetã lupt'a de la Mentana in Italia intr'unu modu mai resolutu, ca in 1867, lasandu, ca revolutiunea cea cosmopolitica sã lipsesca pe Isabel'a de tronu, dandu-lu principelui Montpensier, atunci Franci'a va fi cuprinsa nu preste multu de inimici, in midiloculu caroru-a va gasi unu grandeosu Waterloo“. Venitoriuulu nu va intardiã a ni dovedã, in cãtu suntu cu lapte visiunile ultamontaniloru somnambulanti.

Contele Montmolin, care fiindu esilatu de regele Ferdinandu VII, petrecu timpulu d'in urma in Austria, invitat de amicii sãi ponã cãtra Ispania. Se crede, cã constituant'a (cortesulu) lu-va proclamã de rege alu Ispaniei cu numele de Carolu alu VI.

„Libertã“ dice, cã marchisulu Moustier si con. Bismarck aru face bine, daca aru intocmi treb-le astu-felu, ca corona Ispaniei sã o capete regele Belgiei, ẽr' Belgiulu sã se aneseze Franciei, si tienuturile Renului se devina in posesiunea esregelui sasonu Georgiu, ẽr' Sasoni'a sã se incorporeze Prussiei. Acest'a ar' fi — dupa „Libertã“ — pasulu primu pentru rectificarea mapei europene.

Dupa „Moniteur“ Serrano este denumitu (de junta revolutiunaria) comandante supremu alu armatei spaniole, ẽr' Escalantẽ de comandante alu gardei Madridului.

In Parisu circuleza una istoriora int-resanta despre esregina Isabel'a; anume, se dice, cã fet'a Isabeliei contesa de Girgent enarã nuntiuulu papalu d'in Parisu profetãrea urmatorã: „Candu maritandu-me, am parasitu Ispania, mama-mea mi-a dõsu: A dãti aminte, cã finea domniei nostre este aci, si cã si cei-alalti domnitori voru fi siliti a ni urmã.“ — Partea prima a profetãrei s'a realisatu; se pote, cã si a dou'a nu va intardiã pre multu. — Caderea dinastiei Bourbone pote procurã

destula materia de meditatiune celoru-lalti domnitori ai Europei.

Consululu austriacu d'in Madridu Lago in tempu de doi ani a fostu martorulu ruinãrii a doue tronuri — in Mexico si in Madridu. Elu ceru instructiune de la ministeriuulu comunu austr. de esterne cu privire la conduit'a oservanda fatia cu guvernulu provisoriu alu Ispaniei, si i s'a respunsu, ca candu va fi vorba de supusii austriaci sã se puna in legatura cu guvernulu amintitu. Doveda, cã vienesii nu se voru indoi a recunosce de legale rezultatele revolutiunii spaniole.

Junta revolutiunaria d'in Madridu a publicatu prochiamatiunea urmatorã:

„Madridensi! Dinastiã Bourboniloru a incetat d'a mai domni. Fanatismulu si arbitragiuulu suntu caracteristicã vietiei lor private. Ingratitudine si crudelitate fu recompensa pentru acei-a, cari in 1808 au aperatu natiunea si tronulu, si cari in 1833 au mantuitu pe fet'a lui Ferdinandu VII.

Deci espizeze adi acestã dinastia, si poporulu, care fu atãtu de marimosu fatia cu tat'a si fet'a acelu-a, ocupe de nou posesiunea suveranitãtii sale, care nu este ereditatea unei familiei, sãu persons.

Armata si marina cu abnegatiune maretia cugetara inãinte de tote la patri'a lor. Glasulu libertãtii a resunatu deja de la Cadix pana la Santona, si asupr'a sortii patriei nostre va decide cortesulu constituantu, alesu de sufragiulu universalu.

Traesca suveranitatea nationale! Traesca marin'a! Traesca armat'a! Diosu cu Bourbonii! Traesca suveranitatea poporului! Junta revolutiunaria.

Sciri electrice.

Vien'a, 6 optovre. „Tagblatt“ scrie, cã contele Wrba s'ar' fi resolutu, a primi presediulu ministerialu, ministrii Herbst si Potocki voru repasi de la guvernulu.

Parisu, 6 optovre. „Monitoriuulu“ publica unu decretu imperatcescu d'in 1 optovre, care ordinezã elucrarea unei carte detaiate geologice a Franciei, pre spesele statulu si in acea mesura, ca cart'a statulu maioru. Elie de Beaumont va conduce lucrãrile respective.

Madridu, 6 optovre. Junta s'a constituitu definitivu. „Gazetta“ publica protestulu reginei, premietendu-i urmatoriele cuvinte: „Isabel'a adreseza Spaniei unu manifestu, junt'a nu judeca acestu manifestu; natiunea judeca ca suveranu actele reginei, si va judecã si cuvintele reginei. Diurnalu'u „Uniunea iberica“ a aparutu.

Madridu, 5 optovre. Olozag'a respunde, cã patriotismulu nu lu-lasa, a veni, pana ce nu s'a constituitu guvernulu. Serrano intonca dorint'a, sã dureze pacea, sã nu scada increderea, pentru ca spectaculu sublimu, admiratu de Europa, sã nu se intreprupa. Concordia si disciplin'a armatei, fraternitatea ei cu poporulu, si patriotismulu tuturor voru completã opulu revolutiunii, si voru incungiurã totã ans'a de discreditu si disordine.

Madridu, 5 optovre. Serrano a primitu personalitãti inalte si corporatiuni. Se facu pregatiri a primi mane pre generalulu Prim. Fratele lui Olozaga a plecatu la Parisu.

Copenhaga, 5 optovre. Diet'a imperiala s'a deschisu asta-di de regele. Cuventarea de tronu amintesce incredintia reginei de corona, si costiunea Schleswigului, despre acest'a dice urmatoriele: „Negotiatiunile confidentiale intre Prusia si Danemarca despre art. V. alu pãcii d'in Prag'a relativu la votulu liberu alu locuitoriloru d'in Schleswigu, au ramasu fãra rezultat. Parcrea nostra despre deslegarea care opretinde dreptatea si interesulu bine intielesu alu ambelor staturu, remane nestramutata. Noi ne tienemu de detorintia, a nu conlucrã la unu arangiamentu, care fãra de a coresponde nesuintielor populatiunii, ar' impinge pre Danemarca intr'o pusetiune grea fatia cu o potere, cu care dorimu a intretienã relatiuni sincere de amicitia. Noi suntemu convinsi, cã Prusia aproba aceste consideratiuni, si credemu, cã deslegarea acceptata de multu se va realisã cu succes.“ Cuventarea mai spune, cã ratificarea tratatulu despre vendiãrea insuleloru vestindice s'a amanatu pre unu anu, si cã detoriele de statu s'au imputienatu cu 10 milioane.

Proprietariu, redactoru respunditoriu si editoriu:

ALEXANDRU ROMANU.